

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ ԴԱՆԻԱՅՈՒՄ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԻՆ «ԶԱՏԿԱԿԱՆ ՃԱՄԲԱՐԻՆ»

«Զնայած մեր փոքր թվին և սահմանափակ ուժերին՝ մեր նպատակը պետք է լինի առավելագույն բարձր մակարդակի վրա օտարների առջև ներկայացնել, թե ինչպիսի՞նք է եղել Հայ Առաքելական Եկեղեցու և հայ ժողովրդի պատմական անցյալը, ժամանակակից ներկան, և թե ի՞նչ ենք մենք սպասում գալիք ապագայից», - այս եզրափակիչ պատգամով ունկնդիր տասն ուսանողներին դիմեց գերաշնորհ Տ. Տաթև արքեպս. Սարգսյանը Դանիա կատարելիք ուղևորությունից առաջ:

Եվ իրոք, ուսանողական խումբը (որի կազմում լինելու պատվին էի արժանացել նաև ես) կարիք ուներ նման հայրական պատգամի, քանի որ պատմության մեջ առաջին անգամ հնարավորություն էր ընձեռվել եվրոպական մի պետության մեջ մասնակցելու «Զատկական ճամբար» կոչվող գիտաժողովին և այնտեղ ներկայացնելու հայ հոգևոր և մշակութային կյանքը: Մասնակիցների թվի մեջ էին ընդգրկվել ՀԵՈՒՄ-ի (Հայ Եկեղեցու Ուսանողական Միություն) հինգ անդամներ՝ ԵՊՀ-ի աստվածաբանական, պատմության, կենսաբանության և Էկոնոմիկայի ֆակուլտետներից, բժշկական ինստիտուտից երկու ուսանողուհի և Ս. Էջմիածնի Գևորգյան Հոգևոր Ճեմարանից երեք ուսանող: Նրանց առաջնորդում էին ԵՊՀ-ի աստվածաբանական ֆակուլտետի դեկան Տ. Շահե արքեպս. Աճեմյանը, Ուսանողական Միության գլխավոր պատասխանատու Տ. Տաթև արքեպս. Սարգսյանը և «Դանիա-հայկական առաքելություն» կազմակերպության Հայաստանյայց ներկայացուցիչ Մայքլ Վեստ քահանան:

Այցելության նպատակն էր հայ երիտասարդներին հնարավորություն ընձեռել ծանոթանալու Դանիային՝ իբրև երկիր, կառավարման դեմոկրատական համակարգին, ընդհանուր հասարակական կյանքին, Դանիայի ազգային Ավետարանական-Լյութերական Եկեղեցուն և մասնավորապես քրիստոնեական

ուսանողական շարժմանը, միևնույն ժամանակ գործնականորեն շփվել Դանիայի ուսանողների հետ «Զատկական ճամբարի» շրջանակում: Այս գեղեցիկ գաղափարը մտահղացումն էր «Դանիա-հայկական առաքելության» ղեկավարության և հովանավորվում էր Դանիայի կառավարության Դեմոկրատիկ ֆոնդի կողմից:

Մարտի 28-ին մեր պատվիրակությունը ճանապարհ ընկավ դեպի հյուսիսային այդ անձանոթ երկիր: Առաջին երեք օրերը խումբն անցկացրեց Կոպենհագենում և հնարավորություն ունեցավ այցելելու Հիլերոդի քրիստոնեական մասնավոր Ս. Հովհաննես Մկրտչի անվան դպրոց ու այնտեղ ծանոթանալու պետության կողմից սահմանված միջնակարգ կրթության համակարգին: Այնուհետև նրանք եղան Գուդվինգի բարձրագույն դպրոցում, Աստվածաշնչի բարձրագույն դպրոցում, պատվամենտում, թագավորական պալատում, այցելեցին նաև գթության քույր Քրիստեն Վինդին, որն անձամբ ժամանակին խնամել է Մեծ Եղեռնից փրկված և Լիբանանում ապաստան գտած հայ մանուկներին: Նա հիմնադիրներից մեկն է «Թոչնոց բույն» կոչվող որբանոցի, որն այսօր հանձնվել է Մեծի Տանն Կիլիկիո Կաթողիկոսության տնօրինությանը:

Հաջորդ երեք օրերի ընթացքում խումբը եղավ Օրհուսի համալսարանում, Վիբորգ քաղաքի հիվանդանոցային համալիրում և նույն քաղաքի Մայր տաճարում, ուր ընդունելության արժանացավ տեղի առաջնորդ Քարստեն Նիսսեն եպիսկոպոսի կողմից:

Ապրիլի 4-ին Ֆին կղզու վրա գտնվող Ռինգ քաղաքում սկսվեց «Զատկական ճամբարը»: Իբրև հավաքատեղի՝ նշանակվել էր քաղաքի գիմնազիան: Մասնակիցների թիվը շուրջ վեց հարյուր էր: Հրավիրվել էին նաև ուսանողներ Լեհաստանից, Գերմանիայից և Ուկրաինայից: Գիտաժողովի հիմնական թեման էր՝ «Ի՞նչ է ճշմարտությունը»:

Ամենօրյա ծրագիրը բաղկացած էր չորս մասից.

1) Նախապատրաստություն դասախոսությունից առաջ:

ա. Անձնական ընթերցանություն և խոկում:

բ. Աստվածաշնչի խմբակային սերտողություն:

Այս ընթացքում ընթերցվում և քննարկվում էր առաջիկայի դասախոսությունում հիմնական թեման հանդիսացող աստվածաշնչային հատվածը:

2) Հիմնական դասախոսություն:

Օրինակ՝ «Ի՞նչ է ճշմարտությունը», «Ծշմարտությունը մեր մեջ է», «Ծշմարտությունը անձ է», «Ծշմարտության բացահայտումը» և այլն:

3) Սեմինարներ:

Հատուկ ընտրված մասնագետների կողմից պատրաստվել էին զանազան թեմաների վերաբերյալ շուրջ երեսունից ավելի ամփոփ գիտական ներկայացումներ, որոնցից կարելի էր ընտրել երկուսը՝ ըստ նախասիրությունների:

4) Զանազան այլ միջոցառումներ՝ երաժշտական երեկոներ, սպորտային մրցույթներ, նկարչության և ձեռագործի ժամեր և այլն:

Այս ամենից բացի, ընդհանուր հայտագրի մեջ տեղ էր գտել երկու հատուկ հանդիսություն՝ հայկական խմբի մասնակցությամբ: Առաջինը Ծաղկազարդի կիրակի օրը՝ ապրիլի 5-ին կատարված Դոնբացեքի արարողությունն էր, իսկ երկրորդը կոչվում էր «Հայկական երեկո»:

Պետք է խոստովանել, որ մեր ուսանողներից մի քանիսը սկզբում փոքր-ինչ կաշկանդված էին՝ իրենց ուժերը և նախնական պատրաստվածությունը թերագնահատելու պատճառով: Սակայն առաջին իսկ օրվանից ակնհայտորեն երևաց ՀԵՈՒՄ-ի անդամների՝ պատմաբան Լուսինե Խառատյանի, տնտեսագետ Արմինե Փանոսյանի, կենսաբան Արեգ Թադևոսյանի և այլոց քաջատեղյակությունը կրոնական ցանկացած հարցի վերաբերյալ, իսկ աստվածաբանական ֆակուլտետի երկու ներկայացուցիչները՝ Վաչագան Պապայանը և Անահիտ Ավագյանը, միանշանակորեն փայլեցին իրենց գերազանց գիտելիքներով: Բժշկական ինստիտուտի ուսանողուհիներ Լիլիանա Զագարյանը և Զարուհի Ավագյանը բացահայտեցին եկեղեցական շարականները երգելու կատարյալ ունակություն և արժանացան սրբազան հայրերի բարձրագույն գնահատականին: Օդենս քաղաքի Մայր տաճարում անցկացված պատարագի ժամանակ Արթուր սարկավագ Հայրապետյանին առիթ ընձեռվեց երգելու մեր Պատարագից մեկ հատված: Կատարումից հետո խանդավառությունն այնքան մեծ եղավ, որ ամբողջ եկեղեցին թնդաց ծափահարություններից. մի երևույթ, որը երբեք չէր պատահել իրենց եկեղեցում որևէ արարողության ժամանակ: Մանուկ կիսասարկավագ Ղալաչյանի նախաձեռնությամբ մի քանի ուսանողներ ներկայացան վոլեյբոլի մրցումներին և ի զարմանս բոլորի՝ կարողացան հասնել եզրափակիչ փուլ:

Դոնբասցեի արարողությունը կատարվեց Շահե արքեպիսկոպոսի նախագահությամբ: Նշենք նաև, որ Տաթև սրբազանի մտահղացմամբ արարողության ընթացքում ընթերցվող երկխոսությունը հայր Մայքլի կողմից թարգմանվեց դանիերեն և մեծ հիացմունք պատճառեց ներկաներին:

Հայկական երեկոյի ընթացքում Տաթև արքեպիսկոպոսը ներկայացրեց «Հայ Եկեղեցի և հայ երիտասարդություն» երկխոսության անցած փուլերը և ներկա զարգացման խնդիրները: Այնուհետև հնչեցին հայկական ժողովրդական երգեր, մշակված խմբերգեր: Ունկնդիրներին զարմացրեց նաև այդ օրերի ընթացքում մեր սովորած անգլերեն ժամանակակից հոգևոր երգերի կատարումը: Ի վերջո բոլորը նշեցին, որ հիացած են հայ ժողովրդի մշակութային հարուստ ժառանգությամբ և խոստումնալից երիտասարդությամբ:

Ապրիլի 8-ին «Դանիա-հայկական առաքելության» փոխնախագահ Յորգան Սայագոյի կողմից տրվեց հրաժեշտի ընթրիք: Մեր ուսանողներն ուրախ էին, որ հաջորդ օրը պետք է վերադառնային հայրենիք, բայց միևնույն ժամանակ դժվար էր հեռանալ հոգեհարազատ դարձած այն ընտանիքներից, որոնք այդ օրերին սիրահոժար հյուրընկալել էին բոլորին իրենց օջախներում:

Բոլորի հոգիներում միևնույն զգացմունքն էր տիրում՝ հարազատություն: Բոլորն էլ չափազանց գոհ էին, որ ընդամենը տասներկու օրվա ընթացքում հնարավոր դարձավ ձեռք բերել այս աստիճանի մտերմություն, և վստահաբար այս օրերի տպավորությունները պիտի հիմք հանդիսանան ճակատագրով իրար այնքան նման երկու ազգերի բարեկամության զարգացման համար:

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՍԱՐԿԱՎԱԳ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ